

Πώς να αποφύγετε την υπέρογκη φορολόγηση λόγω τεκμηρίων

Εντυπο Ε1: 7+1 τρόποι για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του πραγματικού εισοδήματος και του τεκμαρτού προσδιορισμού του

Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ Παρασκευή, 12 Φεβρουαρίου 2016 Σελ. 09

Εκατομμύρια φορολογούμενοι καλούνται, κάθε χρόνο, να καταβάλλουν υπέρογκους φόρους εισοδήματος, εξαιτίας του γεγονότος ότι τα τεκμήρια διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων προσδιορίζουν το ύψος του φορολογητέου εισοδήματός τους σε πολύ πιο υψηλό επίπεδο από το πραγματικό.

Ταυτόχρονα, τα τεκμήρια προσδιορίζουν τα εισοδήματα πολλών οικονομικά αδύναμων φορολογουμένων σε επίπεδα υψηλότερα από τα όρια που έχουν καθοριστεί με διάφορους νόμους ως εισοδηματικά κριτήρια για τη χορήγηση κοινωνικών επιδομάτων και για την απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ), με αποτέλεσμα οι φορολογούμενοι αυτοί, αν και στην πραγματικότητα έχουν πολύ χαμηλά εισοδήματα, να χάνουν τα πολύ σημαντικά γι' αυτούς επιδόματα, αλλά και να χρεώνονται αδίκως και με ΕΝΦΙΑ.

Για να αποφύγουν τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματός τους σε εξωπραγματικά επίπεδα με βάση τα τεκμήρια, οι φορολογούμενοι πρέπει να βρουν τρόπους να καλύψουν την πρόσθετη διαφορά που προκύπτει μεταξύ του πραγματικού εισοδήματός τους και του πιο υψηλού ποσού εισοδήματος που προσδιορίζουν τα τεκμήρια. Αυτό μπορεί να γίνει με πολλούς εναλλακτικούς τρόπους, τους οποίους παρουσιάζουμε παρακάτω αναλυτικά.

Σε κάθε περίπτωση που ο φορολογούμενος καταφέρει να δικαιολογήσει τη διαφορά αυτή, φορολογείται για το πραγματικό εισόδημα που έχει δηλώσει κι όχι για το -υψηλότερο του πραγματικού- τεκμαρτό του εισόδημα, οπότε γλιτώνει σημαντικού ύψους φορολογικές επιβαρύνσεις, ενώ ταυτόχρονα ως ετήσιο οικογενειακό του εισόδημα για τον υπολογισμό διαφόρων επιδομάτων και απαλλαγών λαμβάνεται υπ' όψιν το πραγματικό δηλωθέν και όχι το υψηλότερο τεκμαρτό, που συνήθως είναι και εξωπραγματικό.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ο φορολογούμενος μπορεί να καλύψει τυχόν προστιθέμενη διαφορά φορολογητέου εισοδήματος λόγω τεκμηρίων, αναγράφοντας στη φορολογική δήλωση που θα υποβάλει φέτος, για τα εισοδήματα του 2015, έως και 8 διαφορετικές κατηγορίες ποσών.

Τα ποσά αυτά είναι:

1 Εισοδήματα και έσοδα που αποκτήθηκαν τα έτη προ του 2015, δεν ξοδεύτηκαν μέχρι τις 31-12-2014 και αναλώθηκαν εντός του 2015. Πρόκειται για τη μέθοδο κάλυψης τεκμηρίων μέσω «ανάλωσης κεφαλαίου παρελθόντων ετών».

Με την «ανάλωση κεφαλαίου», οι φορολογούμενοι μπορούν να καλύψουν την όποια πρόσθετη διαφορά φορολογητέου εισοδήματος έχει προκύψει λόγω της εφαρμογής των τεκμηρίων, επικαλούμενοι εισοδήματα και έσοδα δηλωθέντα ακόμη και πριν από 10, 20 ή 30 χρόνια. Μπορούν ειδικότερα να ανατρέξουν στις φορολογικές δηλώσεις προηγούμενων συνεχόμενων ετών (όσων ετών θέλουν) και να προβούν στις ακόλουθες ενέργειες:

* Να αθροίσουν τα ποσά των πάσης φύσεως εισοδημάτων (από μισθούς, συντάξεις, ενοίκια, επιχειρήσεις, τόκους καταθέσεων, μερίσματα, υπεραξίες από πώληση μετοχών κ.λπ.) και τα ποσά των εσόδων από πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων, τα οποία έχουν αναγράψει στις δηλώσεις των παρελθόντων ετών.

* Από το άθροισμα εισοδημάτων και εσόδων προηγούμενων ετών, που θα προκύψει, να αφαιρέσουν τα ποσά που ελήφθησαν υπ' όψιν στις ίδιες φορολογικές δηλώσεις ως τεκμήρια διαβίωσης (για κατοικίες, Ι.Χ. αυτοκίνητα, πισίνες, σκάφη, υπηρετικό προσωπικό κ.λπ.), καθώς και τα ποσά που δήλωσαν στις ίδιες δηλώσεις ότι δαπάνησαν για να αποκτήσουν περιουσιακά στοιχεία (ακίνητα, Ι.Χ. αυτοκίνητα, σκάφη, κινητά αντικείμενα μεγάλης αξίας κ.λπ.).

Το καθαρό ποσό που θα προκύψει από τις παραπάνω μαθηματικές πράξεις είναι το «κεφάλαιο» των προηγούμενων ετών που μπορούν όλοι οι φορολογούμενοι να «σηματίσουν» και να εμφανίσουν στην εφορία ως προϊόν αποταμίευσης. Από κει και πέρα, σε κάθε περίπτωση, από το «κεφάλαιο» που θα σχηματιστεί με τον τρόπο αυτό, ο φορολογούμενος μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα μέρος για να καλύψει την πρόσθετη διαφορά εισοδήματος που του προσδιορίζουν τα τεκμήρια στη φετινή του δήλωση. Μπορεί δηλαδή να ισχυριστεί ότι η πρόσθετη διαφορά τεκμαρτού εισοδήματος της φορολογικής του δήλωσης καλύφθηκε με «ανάλωση» ενός μέρους του «κεφαλαίου» το οποίο του περίσσεψε από τα προηγούμενα έτη.

Η καταγραφή όλων των παραπάνω ποσών (εισοδημάτων, δαπανών, καθαρού κεφαλαίου παρελθόντων ετών) μπορεί να γίνει χειρόγραφα σε ένα απλό φύλλο χαρτιού ή ηλεκτρονικά σε πρόγραμμα EXCELL, με τη μορφή ενός πίνακα εσόδων, δαπανών και καθαρού «κεφαλαίου». Τα ποσά που θα αναγραφούν στον πίνακα αυτό θα πρέπει να αποδεικνύονται από τα δεδομένα των φορολογικών δηλώσεων των παρελθόντων ετών που θα επικαλεστεί ο φορολογούμενος. Δηλώσεις παρελθόντων ετών ο φορολογούμενος μπορεί να βρει στον λογαριασμό του στο σύστημα TAXISNET όπου είναι καταχωρημένα σε ηλεκτρονική μορφή τα

έντυπα Ε1 που έχουν υποβληθεί για τα εισοδήματα των ετών 2002-2014 (οικονομικά έτη 2003-2015).

2 Πραγματικά εισοδήματα τα οποία αποκτήθηκαν το 2015 από τον ίδιο το φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα εξαρτώμενα μέλη της οικογενείας του και τα οποία απαλλάσσονται από τον φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο. Ως τέτοια εισοδήματα θεωρούνται η αποζημίωση λόγω απόλυσης από την εργασία, τα επιδόματα ανεργίας, το ΕΚΑΣ, τα κέρδη από μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια, τα μερίσματα, οι τόκοι από REPOS, έντοκα γραμμάτια και ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, οι τόκοι από καταθέσεις στις τράπεζες, τα επιδόματα επικινδυνότητας κ.λπ.

3 Χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις και αποκτήθηκαν από τον φορολογούμενο. Τέτοια ποσά είναι για παράδειγμα το εφάπαξ που έλαβε ο φορολογούμενος ως συνταξιούχος, μια αποζημίωση που εισέπραξε ο φορολογούμενος από την ασφαλιστική του εταιρεία, τα ποσά των υποτροφιών, τα επιδόματα αλλοδαπής κ.λπ.

4 Κάθε έσοδο ή τίμημα που εισέπραξε ο φορολογούμενος εντός του 2015 από την πώληση περιουσιακών στοιχείων του. Ως έσοδα από την πώληση περιουσιακών στοιχείων λαμβάνονται υπ' όψιν τα ποσά που εισέπραξε ο φορολογούμενος από την πώληση ακινήτων, αυτοκινήτων, κινητών πραγμάτων συνολικής αξίας άνω των 10.000 ευρώ, μετοχών, ομολόγων, εντόκων γραμματίων μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων και άλλων κινητών αξιών. Από το τίμημα πώλησης που εισπράχθηκε εντός του 2015 αφαιρείται το κόστος απόκτησης, δηλαδή το τίμημα που καταβλήθηκε σε κάποιο προηγούμενο έτος για την αγορά του περιουσιακού στοιχείου.

Εάν το κόστος απόκτησης του πωληθέντος εντός του 2015 περιουσιακού στοιχείου θεωρείτο «τεκμήριο» τη χρονιά κατά την οποία αποκτήθηκε και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους εκείνου, τότε το τίμημα το οποίο καταβλήθηκε τη χρονιά εκείνη για την απόκτησή του δεν θα πρέπει να αφαιρείται από το τίμημα στο οποίο πωλήθηκε εντός του 2015 και θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν ολόκληρο το ποσό του τιμήματος για την κάλυψη της πρόσθετης διαφοράς εισοδήματος.

Για να αποδείξει ο φορολογούμενος την είσπραξη ποσού από την πώληση περιουσιακού του στοιχείου πρέπει να έχει στη διάθεσή του και να προσκομίσει, εφόσον του ζητηθεί, κυρωμένο αντίγραφο συμβολαίου ή προσυμφώνου ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου από τα οποία προκύπτουν τα χρηματικά ποσά που εισέπραξε. Για αγοραπωλησία αυτοκινήτων μεταξύ ιδιωτών αρκεί μία υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 από τους δύο συναλλασσόμενους.

5 Χρηματικά ποσά σε συνάλλαγμα που εισήγαγε στην Ελλάδα ο φορολογούμενος το 2015, εφόσον η απόκτησή τους στο εξωτερικό δικαιολογείται. Για την απόδειξη των ποσών αυτών απαιτείται το πρωτότυπο παραστατικό που εκδίδει κάθε τράπεζα όταν εισάγονται χρηματικά κεφάλαια από το εξωτερικό. Μεταξύ των παραστατικών περιλαμβάνεται και η μοναδική βεβαίωση αγοράς συναλλάγματος.

6 Δάνεια που έλαβε ο φορολογούμενος εντός του 2015 από τράπεζες, συγγενείς ή τρίτους. Η σύναψη δανείου αποδεικνύεται από συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο που έχει χαρτοσημανθεί και έχει βέβαιη ημερομηνία για τη συνομολόγηση του δανείου. Από την ημερομηνία πρέπει να προκύπτει ότι το δάνειο ελήφθη εντός του 2015 και πριν από την πραγματοποίηση της δαπάνης αγοράς περιουσιακού στοιχείου που πρόκειται να δικαιολογηθεί.

7 Ποσά που εισέπραξε το 2015 ο φορολογούμενος είτε από δωρεές είτε από γονικές παροχές είτε από κληρονομίες. Για να αποδείξει ο φορολογούμενος ότι εισέπραξε εντός του 2015 τέτοια ποσά, θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του (ώστε εάν χρειαστεί να μπορεί να προσκομίσει στις φορολογικές αρχές) σχετικό πιστοποιητικό του αρμοδίου προϊσταμένου ΔΟΥ από το οποίο προκύπτει ότι η δωρεά ή η γονική παροχή ή η κληρονομιά έλαβε χώρα πριν από την 31η-12-2015.

8 Κέρδη από λαχεία, ΠΡΟΠΟ, ΛΟΤΤΟ, ΤΖΟΚΕΡ, Προκαθορισμένο Στοιχείο κ.λπ. τυχερά παιχνίδια του ΟΠΑΠ. Τα ποσά των κερδών από τυχερά παιχνίδια του ΟΠΑΠ λαμβάνονται υπ' όψιν εφόσον αφαιρεθεί η δαπάνη του φορολογούμενου για την αγορά του κουπονιού ή του δελτίου ή του λαχείου που κέρδισε. Για να αποδειχθεί η είσπραξη κέρδους από τυχερό παιχνίδι του ΟΠΑΠ ή λαχείο θα πρέπει ο φορολογούμενος να έχει στη διάθεσή του τη σχετική βεβαίωση από τον ΟΠΑΠ ή από την εταιρεία που διενεργεί τις κληρώσεις των Λαχείων.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΛΑΙΤΣΑΚΗΣ - gpal@naftemporiki.gr